

REFERAT fra styremøte i Norecopa, onsdag 17. september 2008 kl. 1000-1400
i Auditorium 12, Norges veterinærhøgskole

Tilstede:

Bente Bergersen (forvaltning, styreleder)
Signe Videm (industri)
Dag Marcus Eide (forskning)
Live Kleveland (dyrevern)
Adrian Smith (sekretær, referent)

Saksliste:

- 1) Saker til eventuelt
- 2) Referat fra møte med Veterinærinstituttet
- 3) Organisasjonens navn: Alternativer eller noe annet?
- 4) Oppdatert budsjettforbruk
- 5) Behandling av søknad om kursstøtte fra Universitet i Bergen
- 6) Behandling av eventuelle søknader om støtte til deltagelse på "Training Course for Wild Mammals and Birds" i York oktober 2008.
- 7) Etablering av prosjekt for utnyttelse av kunnskap ervervet på viltkurset i York (jf. også konsensusmøte Gardermoen).
- 8) Referat fra møte med Forskningsrådet. Hvordan gå videre med vår søknad?
- 9) Presentasjon av utkast til tåklippingsinnstilling. Drøfting
- 10) Arrangement av fagmøte 2009: Forslag til tema.
- 11) Hvordan stimulere til utvikling av statistiske metoder, jf punkt 11 kortsiktige mål?
- 12) Hvordan få etablert diskusjonsfora (jf. Gardermoen møte)?
- 13) Behov for mer enn 2 styremøter per år? Statsbudsjettet for 2009 legges frem primo oktober.
- 14) Eventuelt

Sak 1.

Bente ønsket velkommen til Norecopas tredje styremøte. To henvendelser til sekretæren fra Live ble meldt inn til Eventuelt, samt at Adrian ønsket å diskutere medlemstallene og nyhetsbrevet.

Vedtak: Dagsorden ble godkjent og det var ingen innsigelser mot innkallingen.

Sak 2.

Bente orienterte styret om et møte holdt den 12. juni på Veterinærinstituttet hvor hun, Live og Adrian møtte assisterende direktør Harald Gjein og lederen for avdelingen for dyrehelse Jorun Jarp. Norecopas sekretariat er idag plassert ved seksjonen for husdyrhelse og velferd under avdelingen for dyrehelse, med kontorstøtte fra avdelingen for helseovervåking. Driften av Norecopa er organisert som et prosjekt hvor det skal føres timer for sekretærens tid. Sekretariatet ble plassert ved seksjonen for husdyrhelse og velferd for å styrke VIs portefølje innenfor dyrevelferd. VI har uttrykt ønske om å kjøpe noe av sekretærens tid for å delta i deres velferdsprosjekter mot at Norecopa får sekretærhjelp. Etter samråd med Norecopas styre i februar søkte Adrian om hjemmekontoravtale. VI utarbeidet et forslag til avtale hvor

ønsket om frikjøp til dyrevelferdsarbeid ble innlemmet. Styret mener at en personlig avtale ikke bør omfatte frikjøp idet dette er et anliggende for styret. At Norecopa er organisert som et prosjekt oppleves som uheldig: Til tross for at sekretæren er ansatt i halv stilling med fast lønn, trekkes Norecopas budsjett for antallet timer som sekretæren registrerer hver uke.

Styret mener at det er viktig å få en snarlig avklaring i denne saken av hensyn til den faglige aktiviteten i Norecopa utover høsten. Rent faglig ønsker styret der det er naturlig å involverer VI i så mange prosjekter som mulig for å styrke samarbeidet (bl.a. sak 8). Andre momenter : Dessuten mener styret at Norecopa trenger et utvidet fagsekretariat for å kunne påta seg flere oppgaver innenfor de 3 R'ene, og at Norecopa på det nåværende tidspunktet ikke har kapasitet til å inngå en frikjøpsavtale med VI. For å få til dette ønsker Norecopa å kunne signalisere til de bevilgende myndighetene at driften av Norecopa krever mye mer enn en halv stilling.

Vedtak: Adrian bes ta kontakt med VI om regnskapsføringen av Norecopa.

Sak 3.

Styret diskuterte hvordan Norecopa skulle presenteres på sine nettsider og brosjyrer. Man ønsker å profilere alle de 3 R'ene samtidig som man er klar over at begrepet er lite kjent utenfor forskningsmiljøet. Ordet "alternativer" kan gi den største målgruppen (forskerne) inntrykket av at Norecopa arbeider kun med erstatninger, hvilket kan tenkes å påvirke interessen for medlemskap. Det ble påpekt at det er vanskelig å finne et norsk ord som begynner med R som "Replacement" kan oversettes med.

Det er to steder i Norecopas materiale hvor dette bør adresseres:

1. Øverst på nettsidene (www.norecopa.no): *Norwegian Consensus-Platform for Alternatives*
2. På førstesiden av informasjonsbrosyrene: *Norges nasjonale plattform for alternativer til dyreforsøk* og *Norway's National Platform for Alternatives to Animal Research*

Det ble også påpekt at ordet 'nasjonal' er overflødig sålenge 'Norge' nevnes.

Styret foreslår at teksten øverst på hhv. nettsidene og i brosjyrene endres til:

Norwegian Consensus-Platform for Replacement, Reduction and Refinement of Animal Experiments

Norsk konsensus-plattform for erstatning, reduksjon og forbedring av dyreforsøk

Vedtak: Adrian sender de ovennevnte tekstforslagene til medlemmene med en relativt kort høringsfrist.

Sak 4.

Adrian orienterte om budsjettsituasjonen. Økonomien er god fordi Norecopa ikke har brukt de 180.000 kroner som er satt av til faglig aktivitet, og til tross for at forbruket til sekretariatet ligger ca. kr. 63.000 over det budsjetterte på dette tidspunktet (jfr. sak 2). Resultatet av viltforsøksmøtet på Gardermoen i mai var at arrangementet gikk i balanse, takket være sponsorstøtte.

Bente påpekte at mye av de første driftsmånedene hadde gått til administrative tiltak (etablering av nettsider, registrering i Brønnøysund, verving til medlemskap) og at det nå var på tide å vise at Norecopas faglige aktivitet er kommet i gang. Styret bemerket at det er gledelig at Norecopa nå har flere konkrete faglige prosjekter i sikte (jfr. bl.a. saker 7-12). Styret mener det er uheldig om Norecopa ikke bruker opp sitt budsjett for 2008, i og med man mener at det er heller behov for økt tildeling. Det er derfor viktig å få avklart VIs

regnskapsføring av Norecopas sekretariat (se sak 2) snarest, slik at den faglige aktiviteten kan planlegges deretter.

Styret diskuterte fremstøt mot politikerne for å få etablert et pengefond for alternativer, i tråd med anbefalingen fra Næringskomitéen da stortingsmeldingen om dyrehold og dyrevelferd ble fremmet i 2003. Live foreslo en strategi for å påvirke saken i forbindelse med stortingets behandling av statsbudsjettet for 2009. Hun sender Adrian et sammendrag av dette med de viktigste datoene. Adrian har tidligere i år sendt brev til fire departementer (LMD, FKD, HOD og MD) med anmodning om økt støtte til Norecopas drift samt etableringen av et pengefond. Live foreslo at lignende personlige brev nå ble sendt til alle fire statsråder, samt at Adrian kontaktet utvalgte politikere og møtte under Næringskomitéens høring ihøst. Live mente at det var en stor fordel for Norecopas sak at styret inkluderte en representant for industrien, og at et fremstøt fra Signe vil bli lagt merke til.

Vedtak:

1. *Adrian bes ta kontakt med VI snarest for å avklare hvordan Norecopas sekretærutgifter blir bokført i 2008. Det vises forøvrig til sak 2.*
2. *Adrian sender brev til statsrådene i LMD, FKD, HOD og MD. Han og Signe oppfordres til å ta personlig kontakt med politikerne samt delta i Næringskomitéens høring i den utstrekning de har tid.*

Sak 5.

Søknaden fra UiB om støtte til et etterutdanningskurs i gassanestesi og smertelindring ble diskutert. Adrian erklærte seg inhabil og deltok ikke i diskusjonen. Han opplyste at ifølge senteret for videre- og etterutdanning ved NVH er det 41 deltagere (fra Norge, Sverige og Danmark) samt 11 deltagere fra UiBs dyreavdeling.

Styret diskuterte om dette kurset var tilstrekkelig rettet mot de 3 R'ene til å være en kandidat for støtte fra Norecopa. Enkelte elementer bærer preg av raffineringer, men kurset er ellers et ordinært etterutdanningskurs som flere mente ikke var den type aktivitet som Norecopa ønsket primært å sponse. Dessuten ble det søkt om støtte etter at kurset var utarbeidet, uten mulighet for Norecopa å profilere seg og påvirke markedsføringen, f.eks. gjennom tilbud om redusert kursavgift for medlemmer. Live mente at Norecopa bør informere så fort som mulig at det inviteres til å søke støtte til kurs i 2009 innenfor de 3 R'ene, under disse betingelsene. Sekretariatet bør minne sine kontakter om dette i januar og mai 2009.

Styret konkluderte at Norecopa ikke bør støtte dette kurset, men stilte seg positiv til fremtidige henvendelser hvor det vil være større rom for å fremstå tydelig som samarbeidspartner. UiB/NVH ble rost for initiativet.

Vedtak: Adrian skriver til arrangørene og meddeler at Norecopa ikke finner det mulig å støtte arrangementet, samtidig som UiB/NVH gis ros for tiltaket og oppfordres til å søke igjen under forhold hvor Norecopa kan være en synlig samarbeidspartner.

Sak 6.

Adrian opplyste at det ikke er kommet inn søknader om deltagelse til dette kurset, hvilket styret beklaget. Det er ingen kursavgift, så utgiftene begrenser seg til reise og opphold. Styret ønsket å dra nytte av kurset og lurte på om biolog Anton Krag, Dyrevernalliansen, som har interessert seg spesielt for viltforskning, hadde anledning til å delta.

Adrian opplyste at det var heller ingen søkere til *ecopas* årlige møte for yngre forskere i Alicante (eSI-initiativet), til tross for fremstøt mot Norecopas medlemmer, en beskrivelse i nyhetsbrevet (som nå går til 270 personer) og alle landets forsøksdyravdelinger. Styret beklaget at det ikke var interesse for dette.

Styret diskuterte også årsmøtet til EPAA den 3. november i Brussel: "Research into alternative approaches ((3RS) in regulatory testing: Are we on the right track?" (http://ec.europa.eu/enterprise/epaa/conf_2008.htm) Dag Marcus poengerte at dette hadde vært en utmerket anledning til å presentere en ny beregningsmodell for antallet dyr i forsøk som er utarbeidet av gruppen til professor Stig Larsen ved NVH. Til tross for at påmeldingsfristen for abstrakter til møtet har nylig gått ut, var styret enig om at gruppen eller Dag Marcus bør forsøke å delta.

Vedtak:

1. *Live spør Anton Krag om han kan delta på kurset i York, med reise- og oppholdsutgiftene betalt av Norecopa.*
2. *Dag Marcus forhører seg med Stig Larsen om noen kan delta på EPAAs årsmøte.*

Sak 7.

Saken ble behandlet i forbindelse med sak 12 (se nedenfor).

Sak 8.

Adrian refererte fra en telefonsamtale med Rolf Giskeødegaard i NFR den 16. september. Programstyret for Havbruksprogrammet behandlet Norecopas skisse til et prosjekt innenfor forskningsbehovet på dyrevelferd hos fisk i sitt møte den 10. september. Vedtaket foreligger ikke skriftlig ennå, men Giskeødegaard kunne opplyse at styret hadde vedtatt å støtte Norecopa med inntil kr. 200.000 for å utarbeide en rapport, med leveringsfrist den 1. juni 2009. NFR ber Norecopa om å foreslå 6-7 personer som kan danne arbeidsgruppen som skal utarbeide rapporten. NFR ønsket noen mindre omformuleringer av prosjektmålene. De hadde ikke kunnet støtte Norecopas sekundære ønske om en tildeling til befaringer/dybdeintervjuer ved fiskeforsøksavdelinger samt utarbeidelse av et kursopplegg. NFR oppfordret Norecopa til å søke slike midler gjennom NFRs øvrige finansieringsrammer.

Norecopas styre uttrykte tilfredshet med vedtaket og påpekte at dette er en utmerket anledning å involvere Veterinærinstituttet og dermed øke samarbeidet innenfor dyrevelferd, som er et ønske fra seksjonen for husdyrhelse og dyrevelferd (jfr. sak 2).

Styret diskuterte sammensetningen av arbeidsgruppen og påpekte betydningen av å involvere alle de sentrale forskningsmiljøene, ikke-veterinærer og eksperter på dyrevelferd. I noen tilfeller kan det være like hensiktsmessig å invitere institusjoner til å nominere sine egne kandidater. Bente oppfordret alle til å tenke på mulige kandidater og oversende forslag til Adrian. Det er viktig å få balanse i gruppen. Ekspertise på andre dyrearter (landdyr) vil også være av interesse for gruppen.

Bente ønsket å starte kartleggingsarbeidet til tross for at NFR ikke kunne finansiere dette, og fikk støtte fra de øvrige styremedlemmene. Det er derfor enda viktigere å få avklart Norecopas økonomiske situasjon, jfr. sak 2 & 4.

Adrian nevnte at han ønsker å finne tid til å skrive en kronikk til Norsk veterinærtidsskrift om Norecopa. Live påpekte at en slik artikkel bør også sendes til andre tidsskrifter/magasiner.

Vedtak:

1. *Adrian bes ta kontakt med VI for å informere om NFRs vedtak samt invitere til deltagelse i prosjektet.*
2. *Adrian inviterer alle miljøene til å nominere kandidater til arbeidsgruppen innen en kort frist.*
3. *Adrian inviterer fiskeforskere til å melde seg til dybdeintervjuer/befaringer på fiskeforsøksavdelinger. Størrelsen på dette prosjektet må avgjøres etter at Norecopas økonomiske situasjon i 2008 er blitt avklart.*
4. *Adrian skriver en kronikk om Norecopas utvikling og faglige aktivitet.*

Sak 9.

Norecopa er av FDU bedt om å uttale seg om tåklipping som merke- og vevsprøvetakningsmetode på transgene mus. Adrian gjennomgikk et tidlig utkast til en uttalelse fra Norecopa om tåklipping, som han sendte til styremedlemmene dagen før. Styret var enig i oppbyggingen av dokumentet og ba Adrian om å fortsette å fylle ut teksten. Adrian opplyste at det var lite publisert materiale på konsekvensene av tåklipping og opplyste at han var i dialog med seksjonen for anatomi på NVH for å se om det var mulig å foreta histologiske undersøkelser av tær fra Norsk Transgensenter, som har tillatelse fra FDU til å bruke metoden. Live presiserte at de etiske sidene av prosedyren måtte få en sentral plass i dokumentet. Hun mente at smertefysiologiske undersøkelser var vel så viktige som adferdsstudier. Dag Marcus refererte fra et møte på Karolinska institutt hvor temaet ble diskutert og en rapport fra FRAME ble nevnt. Styret var enig om at en "cost-benefit" analyse står sentralt i en uttalelse om tåklipping, likedan forskernes reelle behov for større eller mindre mengder vev til genotyping.

Adrian oppfordret alle i styret til å sende ham informasjon av relevans til saken, uansett om den var forankret i en vitenskapelig publikasjon eller ikke.

Vedtak: Adrian arbeider videre med dokumentet og sirkulerer nye utgaver av det til styremedlemmene etterhvert som det tar form.

Sak 10.

Styret mente at fisk og statistikk var viktige kandidater for fagmøter i 2009. Adrian foreslo at det ble arrangert et fagseminar om biomedisinsk statistikk og beregning av antallet forsøksdyr i forbindelse med Norecopas årsmøte i 2009, samt at det ble arrangert et konsensumøte om fisk som forsøksdyr på Gardermoen i september 2009. Møtet om fisk kunne lanseres som oppfølgingsmøte til den midlertidige plattformens konsensumøte på Gardermoen i mai 2005 (<http://oslovet.veths.no/dokument.aspx?dokument=153>). Samtidig bør det bygges opp en fagside på Norecopas nettsider om statistiske teknikker.

Vedtak: Adrian begynner arbeidet med å utlyse og planlegge et fagseminar om biomedisinsk statistikk samt et konsensumøte om fisk som forsøksdyr.

Sak 11.

Sak 11 ble behandlet sammen med sak 10.

Sak 12.

Styret diskuterte ulike muligheter for å etablere diskusjonsfora. Det er viktig å kunne fremlegge forskningsfunn og arkivere diskusjoner om ulike temaer. Dag Marcus mente at en blogg hadde passet bedre til dette formålet enn en elektronisk mailingliste. Det ble også påpekt at det var et lignende behov i andre miljøer, f.eks. fisk.

Vedtak: Adrian undersøker mulighetene for å etablere blogger på Norecopas nettsider.

Sak 13.

Styret var enige at saksvolumet i Norecopa var nå såpass stort at det kunne være nødvendig å ha flere styremøter enn de to som er påkrevd ifølgende vedtektene. Telefonmøter kan brukes til kortere styremøter. Videokonferanse er et bedre alternativ til fysisk fremmøte ved lengre møter. Tidspunktet for neste styremøte ble diskutert og det ble konkludert at den andre uken i januar virket lovende.

Vedtak: Bente og Adrian finner en passende dato i januar og sirkulerer forslaget til styret.

Sak 14.

a. Live hadde i en email av 16. september til Adrian skissert sine meninger om nettsidene til Norecopa i forhold til informasjonen på nettsidene til NVHs forsøksdyravdeling:

På forrige styremøte diskuterte vi blant annet om Norecopa bør ha guidelines og linker til databaser mv. på sin hjemmeside, og evt. hvordan dette burde organiseres i forhold til Forsøksdyravdelingens informasjonsportal. Du ba styremedlemmene tenke gjennom organiseringen, og jeg har nå sett på dette og sammenlignet med andre nettsider, særlig NC3Rs.

Jeg synes kanskje Norecopa burde ha som mål å bygge opp en lignende side som NC3Rs information portal <http://www.nc3rs.org.uk/landing.asp?id=38> De har ordnet informasjonen etter tema (mens Forsøksdyravdelingen ordner dels etter tema, dels etter informasjonskategori, f.eks. er det en liste med guidelines innen forskjellige temaer). Hvordan man skiller mellom hvilken info som skal komme på Forsøksdyravdelingens nettsider og hvilken som skal på Norecopas, avhenger bl.a. av hvordan oppdateringen av Forsøksdyravdelingens sider skal skje fremover? Er det fortsatt du som står for dette, eller vil arbeidet bli liggende brakk nå som du jobber 50% i Norecopa? Hvis det siste er tilfellet, bør vel så mye som mulig av aktiviteten overføres til Norecopa. Men hvis Forsøksdyravdelingens nettsider fortsatt skal holdes oppdaterte, bør temaene deles slik at de beholder områdene der de har selvstendig aktivitet (typisk utdanning, helse-monitorering, rapporter som er skrevet ved avdelingen).

Norecopa bør da overta guidelines og linker til eksterne rapporter, og sortere dem etter tema på lignende måte som NC3Rs.

I tillegg kan jo Norecopa og Forsøksdyravdelingen linke til hverandre. Forsøksdyravdelingen har bl.a. lister over forsøksdyravdelinger, dyrevernorganisasjoner, publikasjoner oa. generelle kategorier ("Other resources"). Det er vel lite hensiktsmessig å flytte alt dette, så en bedre idé er kanskje at Norecopa linker dit.

Som en oppsummering er jeg kommet til at Norecopa bør:

Etablere en informasjonsbase på nettsiden som ligner den NCR3s har: informasjon sortert etter tema, presentert med en kort oppsummerende introduksjonstekst, og linker til relevante guidelines, artikler, spesifikke databaser mv.

- *Tilby mer spesifikk informasjon enn Forsøksdyravdelingen, dvs. unngå linker til det Forsøksdyravdelingen lister under "Other resources"*
- *På områder der Forsøksdyravdelingen har egen undervisnings- forsknings- og utredningsaktivitet, linke til dem (evt. med en kort introduksjonstekst).*
- *Evt. bør kanskje Norecopa også ha en egen kategori med oversikt over generelle databaser, relevante publikasjoner og evt. en litteraturliste med et utvalg basislitteratur som anbefales.*

Jeg vet ikke om du har fått innspill på dette fra andre i styret. Du står naturligvis fritt til å videresende/diskutere det med de andre hvis ønskelig, men i tilfelle du er sterkt uenig og det uansett ikke er en egen sak på styremøtet onsdag, sender jeg det i denne omgang bare til deg. Hvis det blir tid kan vi kanskje ta det opp under eventuelt?

Jeg tenkte uansett å komme inn på saken i forbindelse med diskusjonen til sak 11 om stimulering til utvikling av statistiske metoder, ettersom NC3R har en temaside om dette også i sin informasjonsbase (<http://www.nc3rs.org.uk/category.asp?catID=7>) En begynnelse kunne jo være at vi laget en lignende temaside og fortalte om det i nyhetsbrevet vårt – da har vi allerede spredd info om det til mange!

Adrian uttrykte sin enighet med Lives forslag og opplyste at det var fortsatt han som redigerte nettsidene til Forsøksdyravdelingen på NVH. Styret hadde forøvrig ingen kommentarer til denne fremgangsmåten.

Vedtak: Adrian arbeider videre med nettsidene etter disse prinsippene i den graden han har kapasitet til det.

b. I en email til Adrian den 16. september spurte Live om det ennå var utarbeidet en analyse av problemer knyttet til eksisterende regelverk. I Norecopas aktivitetsplan vedtatt i mars 2008 er det, under kortsiktige mål, satt opp følgende aktivitet (pkt. 8):

- *utarbeide en analyse av problemområder som grunnlag for utvelgelse av realistiske arbeidsoppgaver for Norecopa, inkludert en analyse av problemer knyttet til eksisterende regelverk og mulighetene til å påvirke til endring av regelverket via norske myndigheter og EU/Europarådet*

I tillegg spurte Live om status når det gjaldt å etablere en nasjonal helsemonitoreringsplan for forsøksdyr.

Adrian opplyste at han ikke hadde utarbeidet analysen ennå. Det har vist seg i 2008 at det har vært andre viktigere oppgaver for Norecopa å konsentrere seg på. Prosjektet finansiert av NFR vil omfatte en analyse av problemene knyttet til eksisterende regelverk i vaksineutvikling og validering for fisk, som er den største utfordringen målt i antallet dyr.

Iverksetting av dybdeintervjuer på fiskeforsøksstasjoner vil være en del av analysen, men resten må forskyves til neste år. Styret var enig i at det ikke var nødvendig å beholde dette punktet som en nødvendig kortsiktig aktivitet i Norecopas plan og det ble påpekt at en annen aktivitet, ført i planen under langsiktige mål, var blitt flyttet opp til den kortsiktige listen: etablering av et nyhetsbrev. Dette brevet vurderes som et viktig tiltak på dette stadiet, ikke minst fordi Norecopa allerede har en lang liste av 'realistiske arbeidsoppgaver', jfr. de andre sakene på dette styremøtet.

Adrian opplyste at arbeidet med helsemonitoreringsplanen hadde gått i stå etter at lederen for arbeidsgruppen hadde flyttet ut av forsøksdyrmiljøet. Det var dessuten betydelige problemer med å finne konsensus i miljøet for en slik plan. Det kjennes ikke til fremstøt fra FDU eller andre for å starte opp dette arbeidet på nytt. Arbeidet oppfattes heller ikke som noe som bør spesielt ligge i Norecopas portefølje.

c. Adrian presenterte medlemstallene: 40 institusjoner har fullt medlemskap og 9 personer er individuelle medlemmer. Det ble påpekt at flere av institusjonene som har medlemskap, kunne oppfordres til å melde inn sine avdelinger eller institutter. Det første nyhetsbrevet ble sendt ut i august som epost til 238 personer. Det er mulig å tegne abonnement på nyhetsbrevene fra Norecopas nettsider. Pr. idag er det 272 på mailinglisten. Styret var fornøyd med innholdet i nyhetsbrevet og oppfordret sekretæren til å fortsette med det.

Møtet ble hevet kl. 1400.

Neste styremøtet avholdes i januar 2009 etter nærmere avtale.

Bente Bergersen Signe Videm Dag Marcus Eide Live Kleveland Adrian Smith
styreleder styremedlem styremedlem styremedlem sekretær, referent